

Aan de leden van de
Gemeenteraad

Datum: 5 november 2024
Onderwerp: Voortgang visietraject Stark
Ons kenmerk:

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u graag over de voortgang van het visietraject Stark.

Inleiding en achtergrond

De gemeenten Hoogeveen, De Wolden en Midden-Drenthe zijn gezamenlijk deelnemer in de gemeenschappelijke regeling Stark. Stark biedt werkgelegenheid en ondersteuning aan mensen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt, hoofdzakelijk op grond van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de Participatiewet.

Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 worden er geen nieuwe indicaties sociale werkvoorziening (Wsw) meer afgegeven. De bestaande groep Wsw-medewerkers krimpt door natuurlijk verloop. Rond 2050 zal de laatste Wsw-medewerker met pensioen gaan. De gemeenten hebben tot die tijd zorgplicht voor deze mensen. Het werkgeverschap van de Wsw-medewerkers is aan Stark gemandateerd.

De gemeenten hebben besloten om beschutte werkplekken vanuit de Participatiewet (voor inwoners met een indicatie beschut werk) primair door Stark te laten organiseren. De instroom van nieuwe werknemers die bij Stark een arbeidsovereenkomst krijgen is in omvang ongeveer een derde van de uitstroom vanuit de Wsw. Het gevolg is dat het totale personeelsbestand van Stark krimpt. De gemeenten krijgen vanuit het rijk jaarlijks een taakstelling en -beperkte- financiering om beschutte werkplekken te organiseren. De indicatie beschut werk valt in de praktijk zwaarder uit dan de vroegere indicatie Wsw. De begeleidingsbehoefte van deze mensen is groter en hun arbeidsproductiviteit is gemiddeld lager.

Mensen die eerder voor de Wsw een indicatie zouden krijgen worden sinds 2015 opgenomen in het doelgroepenregister van het UWV en vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Het doel hiervan is om deze mensen zo regulier mogelijk te laten deelnemen aan het arbeidsproces in zogeheten baanafsprakenbanen (BAB). In de praktijk blijkt het lastig om deze groep bij reguliere werkgevers te laten werken waardoor ze in veel gevallen aangewezen zijn op de bijstand.

Voor Stark betekent dit dat bestaande opdrachten steeds moeilijker kunnen worden uitgevoerd en dat de complexiteit van begeleiding en daarmee de kosten toenemen. De infrastructuur die door de krimp vrijkomt wordt in beperkte mate ingezet om inwoners met een bijstandsuitkering trajecten naar betaald werk aan te bieden. Er treedt dus een verschuiving op binnen Stark van productiebedrijf naar ontwikkelbedrijf. Dat vraagt andere competenties en een andere aanpak.

Vijf jaar geleden is de GR Stark opgericht. Bij de oprichting van Stark waren de langjarige effecten van de veranderende wetgeving nog niet duidelijk. Inmiddels is dat wel het geval. Sinds november 2023 werken de gemeenten samen aan het ontwikkelen van een nieuwe gemeentelijke visie op de rol en dienstverlening van Stark. Inmiddels is er een grondige analyse uitgevoerd naar de behoeften van diverse doelgroepen en de huidige dienstverlening van Stark.

Contouren toekomstvisie

Een goede dienstverlening aan kwetsbare inwoners en goed werkgeverschap aan de doelgroepen staat centraal. Een nauwe samenwerking tussen Stark en de gemeenten is daarbij cruciaal. Daarom is er, op basis van de uitgevoerde analyse, binnen het bestuur brede steun voor de volgende visie:

Stark wordt een integraal sociaal ontwikkelbedrijf van de drie gemeenten voor beschut werk en re-integratie, exclusief inkomensvoorziening. Hiertoe worden via een groeimodel (onderdelen van) de gemeentelijke sociale diensten en Stark dichter bij elkaar en samen georganiseerd. Stark biedt zowel kwalitatief als kwantitatief voldoende werk, waar nodig dichtbij de inwoners georganiseerd.

De gemeenten hebben aan de verdere uitwerking van deze visie een aantal harde randvoorwaarden gekoppeld:

- Voor alle gemeenten is Stark "preferred supplier" van beschut werk en re-integratie en diensten als arbeidsmatige dagbesteding, groenvoorziening, catering, schoonmaak, enz.
- Voor de in de GR deelnemende gemeenten gelden voor dezelfde dienstverlening dezelfde prijzen en condities
- Waar de dienstverlening aan de inwoners dat vereist wordt deze ook fysiek op alternatieve locaties – bijvoorbeeld aan de randen van het verzorgingsgebied van de GR – georganiseerd.

Als we weer een stap verder zijn met de uitwerking van de toekomstvisie zullen we u opnieuw informeren.

Vervolg traject

2025 wordt door de gemeenten gebruikt als transitiejaar voor verdere uitwerking van deze visie. Het vervolgproces wordt samen met Stark doorlopen. Dat vraagt zowel van de gemeenten als van Stark bepaalde capaciteit.

Tot slot willen wij u informeren dat de huidige directeur van Stark per 1 november een nieuwe functie buiten de GR heeft aanvaard. Haar vertrek zal invloed hebben op het lopende proces. De toekomstige dienstverlening wordt immers samen met Stark en de gemeenten verder vormgegeven. Op 4 november 2024 is Rob Houthoofd als interim-directeur gestart. We zijn verheugd dat we de vervanging de directie aansluitend op het vertrek hebben kunnen realiseren.

Wij gaan ervan uit dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Roelof Pieter Koning
gemeentesecretaris

Inge C.J. Nieuwenhuizen
burgemeester